

MMO ENERJİ ÇALIŞMA GRUBU ÜYELERİ GERZE TERMİK SANTRALİ HAKKINDA İNCELEMELERDE BULUNDU

Makina Mühendisleri Odası (MMO) Enerji Çalışma Gurubu üyeleri Oğuz

Türkyılmaz, Şayende Yılmaz, Haluk Direskeneli, H. Caner Özdemir ve kimyager Latife Türkyılmaz ile MMO Samsun Şube Yönetim Kurulu Üyesi Özkan Er ve Teknik Görevli Kadir Serkan Atılğan, Sinop iline bağlı Gerze ilçesinde kurulmak istenen ithal kömür santrali hakkında incelemelerde bulunmak üzere 22 Mayıs 2010 Cumartesi günü Gerze'ye gittiler.

Heyet, Gerze ilçesinde termik santral karşısı Yeşil Gerze Çevre Platformu'nun (YEGEP) bürosunu ziyaret ederek, platform üyeleriyle görüştü. Sinop Platformu sözcüsü Metin Gürbüz ile Gerze Platform sözcüleri Şengül Şahin ve Tuna Karasoy, Anadolu Endüstri Holding tarafından kurulmak istenen 1200 MW ithal kömür yakıtlı termik santrale neden karşı çıktıklarını heyet üyelerine ayrıntılı bir şekilde anlattılar.

Toplantıda, santralin kurulmak istendiği Yaykıl Köyü'nün muhtarı Ahmet Tiryakiler de hazır bulundu. Platform temsilcileri, projenin ÇED başvuru raporunun basılı bir kopyasını heyet üyelerine verdiler. Daha sonra heyet üyeleri ve YEGEP temsilcileri hep birlikte santralin kurulması öngörülen Sinop Gerze Yaykıl köyüne gidip arazide incelemelerde bulundular ve Yaykıl Köyü sakinleriyle görüştüler.

MMO Enerji Çalışma Grubu üyeleri, konu ile ilgili bir bilgi notu hazırlayarak Makina Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu'na sundular.

MMO Enerji Çalışma Grubu'nun Santral Yeri ve Proje Hakkındaki Gözlemleri Şöyledir:

1. Proje ilk verilerine göre santral yeri olarak dar bir kıyı şeridinden sonra içeriye doğru uzayan yaklaşık 400 dönüm tarım arazisi bu yatırım için düşünülmüş. Arazinin kenarlarında kıyılarından 108 dönüm orman arazisini de içine alıyor. Arkadan Samsun- Sinop karayolu ve 154 kV elektrik iletim hattı geçiyor. Hemen kuzeyde denize ulaşan nehir var.
2. Samsun- Gerze arası duble yol yapılıyor. Şu anda yol çok bozuk. Yer yer köprü ve satıh kaplama çalışmaları var. 100 km iki saatte ancak geçilebiliyor.
3. Sinop'ta havaalanı var. Her gün THY İstanbul seferi yapılıyor.
4. Bölge halkı henüz yatırımcıya arsa satmamış. Bu nedenle "arazi satmadık" diyerek kendilerini güvende sanıyorlar. Ancak ÇED onayının alınması ve EPDK'nın lisans sürecinin tamamlanması halinde, EPDK yatırımcı adına santral kurulması öngörülen bölgeyi kamulaştırabilir.
5. Yatırımcının ÇED raporu hakkında şu değerlendirmeyi yapmak mümkün: "Kuşlar, böcekler, çiçekler kısmını geçecek olursak, ortada teknik detay yok, teknik açıklamalar çok zayıf, belirsiz. Adeta, "Bu işi biz biliriz, siz bilmezsiniz, devlet burayı nasıl olsa bize verecek, biz de nasıl olsa yapacağız" rahatlığı ve vurdum duymazlığı var.
6. Yaklaşık 200 metrelik çok dar kıyı şeridinden sonra arkaya doğru S şeklinde uzanan tarım arazisi yeni termik santral yeri olarak seçilmiş. Santral yeri olarak bildirilen 400 dönüm arazinin uzun vadede santral için yetmeyeceği söylenebilir. Projede kömür stok sahası olarak öngörülen alan da arkadaki kül stok sahası da küçük. Eğer buraya termik santral yapılacak olursa değil 400, belki 1000 (İsken Sugözü Santrali yerleşimi), hatta 2000 dönüm araziye ihtiyaçları olabilir. Bu da daha çok orman ve tarım arazisinin santral için yok edilmesi sonucunu verecektir.
7. Yaykıl Köyü'nde İlk Çağ Roma Dönemi'ne ait tarihi eserler bulunmaktadır. Tescil çalışmaları süren bu eserler üzerine santral kurulması uygun değildir.
8. İthal kömürü taşıyacak gemilerin yanaşması için 2 km uzunluğunda iskele (jetty) yapılacaktır. Platform temsilcileri deniz su derinliği itibarıyla 2 km iskele uzunluğunun yetmeyeceğini, iskelenin denizde 4 km mesafeye kadar uzayabileceğini, bu uzunluktaki bir yapının bölgedeki balıkçılığı olumsuz yönde etkileyeceğini öne sürmektedirler.

Sonuç ve Öneriler

1. İthal kömür yakan bir termik santralin, tarım ve orman arazisinde kurulması doğru değildir. Kömür alma, kömür stoklama, kül stoklama alan, yapı ve işlemleri, baca gazı emisyonları, derin deniz deşarjı uygulamaları çevreyi mutlaka olumsuz yönde etkileyecektir. Çevre olumsuz etkilendiği zaman kesilecek cezalar caydırıcı değildir. Ufak cezalarla santral çalışmaya devam edebilecektir ve engelleme imkânı olamayacaktır.

2. Bölge insanının istemediği bir yatırımı, onların itirazına rağmen zorla ve inadına yapmaya devam etmek doğru değildir. İlerde ciddi çatışmalar ve tatsız gelişmeler olabilir. Termik santral çevresindeki tarım arazilerinde ilerde olası değer kaybı çok bilinen bir gerçektir. Santral yeri olarak öngörülen bölge, bölgesel planlarda tarım arazisi olarak tasnif edilmiştir.

3. Geçtiğimiz 3 Mayıs günü 6800 kişinin yaşadığı küçük bir tatil/tarım yerleşim yerinde termik santrale karşı 10.000 kişi toplanıp itiraz ediyorsa bu ciddi bir durumdur. İnsanların itirazına karşı zorla yatırım yapılamaz, yapılmaya çalışılırsa bu her iki taraf için de çok yıpratıcı olur. Kazanan taraf olmaz. Bölge insanı gelişme için tarımın yanı sıra turizmi öne çıkarmak istemektedir. Bu amaçla Gerze'de, Sinop Üniversitesi Otelcilik Meslek Yüksek Okulu açılmıştır.

4. Samsun bölgesinde her türlü termik santral yapımında yerel halkın, TMMOB'ye bağlı ilgili odaların ve yerel kuruluşların olumlu görüşleri alınmalıdır.

5. Bölge halkının itiraz ettiği termik santral yatırımlarının yapılması uygun değildir.

